

SUOMEN SÄÄDÖSKOKOELMA

2010

Julkaistu Helsingissä 17 päivänä helmikuuta 2010

N:o 88—93

SISÄLLYS

N:o		Sivu
88	Laki lastensuojelulain muuttamisesta	529
89	Laki vankeuslain 4 ja 20 luvun muuttamisesta	543
90	Laki tutkintavankeuslain 2 luvun 5 §:n muuttamisesta	544
91	Tasavallan presidentin asetus Euroopan yhteisöjen ja niiden jäsenvaltioiden sekä Tadžikistanin tasavallan välisen kumppanuus- ja yhteistyösopimuksen voimaansaattamisesta sekä sopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta annetun lain voimaantulosta	545
92	Valtiovarainministeriön asetus verontilityslain 5 §:ssä tarkoitettujen verovuodelta 2010 ennen verotuksen päättymistä maksettujen verojen tilityksissä sovellettavista jako-osuuksista ja työntekijäsuoritusten vähimmäismäärästä	546
93	Liikenne- ja viestintäministeriön asetus ajokorttiasetuksen soveltamisesta annetun liikenneministeriön päätöksen 3 §:n 4 momentin muuttamisesta	548

N:o 88

Laki

lastensuojelulain muuttamisesta

Annettu Helsingissä 12 päivänä helmikuuta 2010

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan 13 päivänä huhtikuuta 2007 annetun lastensuojelulain (417/2007) 3 §, 10 §:n 1 momentti, 13, 16, 18, 25, 26 ja 37 §, 38 §:n 1—3 momentti, 39, 42 ja 43 §, 44 §:n 1 momentti, 45 §:n 2 momentti, 46 §:n 1 momentti, 49 ja 51 §, 55 §:n 2 ja 4 momentti, 61 §:n 1 momentti, 62 §:n 3 momentti, 63 §:n 2 momentti, 64 §, 67 §:n 1 ja 4 momentti, 68 §:n 2 momentti, 69 §:n 1 ja 3 momentti, 70 §:n 5 momentti, 71 ja 72 §, 74 §:n 1 ja 2 momentti, 83 §, 85 §:n 1 momentti, 86 §:n 1 ja 2 momentti, 89 §, 90 §:n 1 ja 2 momentti, 91 §:n 1 momentti, 92 §:n 1 momentti ja 95 §:n 1 momentti, sellaisena kuin niistä on 49 § osaksi laissa 1390/2007, sekä

lisätään lakiin uusi 3 a, 13 a, 13 b, 16 a—16 c, 25 a—25 d, 37 a ja 39 a § seuraavasti:

3 §

Lastensuojelu

Lastensuojelua on lapsi- ja perhekohtainen lastensuojelu.

Lapsi- ja perhekohtaista lastensuojelua toteutetaan tekemällä lastensuojelutarpeen selvitys ja asiakassuunnitelma sekä järjestämällä avohuollon tukitoimia.

Lapsi- ja perhekohtaista lastensuojelua

ovat myös lapsen kiireellinen sijoitus ja huostaanotto sekä niihin liittyvä sijaishuolto ja jälkihuolto.

3 a §

Ehkäisevä lastensuojelu

Lastensuojelun lisäksi kunta järjestää lasten ja nuorten hyvinvoinnin edistämiseksi 2 luvun mukaista ehkäisevää lastensuojelua sil-

HE 225/2009
StVM 49/2009
EV 221/2009

18—2010

loin, kun lapsi tai perhe ei ole lastensuojelun asiakkaana.

Ehkäisevällä lastensuojelulla edistetään ja turvataan lasten kasvua, kehitystä ja hyvinvointia sekä tuetaan vanhemmuutta. Ehkäisevää lastensuojelua on tuki ja erityinen tuki, jota annetaan esimerkiksi opetuksessa, nuorisotyössä, päivähoidossa, äitiys- ja lastenneuvolassa sekä muussa sosiaali- ja terveydenhuollossa.

Kun lapsi on lastensuojelun asiakkaana, edellä 2 momentissa tarkoitettua tukea järjestetään osana avo-, sijais- tai jälkihuoltoa.

10 §

Lapsen huomioon ottaminen aikuisille suunnatuissa palveluissa

Lapsen hoidon ja tuen tarve on selvitettävä ja lapselle on turvattava riittävä hoito ja tuki, kun lapsen vanhempi, huoltaja tai muu lapsen hoidosta ja kasvatuksesta vastaava henkilö:

1) saa päihdehuolto- tai mielenterveyspalveluja tai muita sosiaali- ja terveydenhuollon palveluja, joiden aikana hänen kykynsä täysipainoisesti huolehtia lapsen hoidosta ja kasvatuksesta arvioidaan heikentyneen;

2) on tutkintavankeudessa; tai

3) on suorittamassa vankeusrangaistustaan.

13 §

Lastensuojelutoimenpiteistä päättävä viranhaltija

Sosiaalihuollosta vastaavan toimielimen määräämä sosiaalihuollon ammatillisen henkilöstön kelpoisuusvaatimuksista annetun lain (272/2005) 3 §:n mukaisen sosiaalityöntekijän ammatillisen kelpoisuuden omaava viranhaltija käyttää päätöksentekovaltaa asioissa, jotka koskevat tämän lain 38 §:n 1 momentissa tarkoitettua kiireellistä sijoitusta ja 39 §:n 1 momentissa tarkoitettua kiireellisen sijoituksen lopettamista.

Kunnan johtosäännön mukaan määräytyvä sosiaalihuollon johtava viranhaltija, jolla on sosiaalihuollon ammatillisen henkilöstön kel-

poisuusvaatimuksista annetun lain 10 §:n 1 momentin mukainen kelpoisuus, tai johtavan viranhaltijan määräämä muu viranhaltija, jolla on mainitun lain 10 §:n 1 tai 2 momentin taikka 3 §:n mukainen kelpoisuus, tekee päätöksen asioissa, jotka koskevat tämän lain 38 §:n 3 momentissa tarkoitettua kiireellisen sijoituksen jatkamista, 43 §:n 1 momentissa tarkoitettua huostaanottoa ja siihen liittyvää sijaishuoltoa, 43 §:n 3 momentissa tarkoitettua huostaanoton tai kiireellisen sijoituksen aikana tehtävää sijaishuoltopaikan muuttamista ja 47 §:ssä tarkoitettua huostassapidon lopettamista. Johtava viranhaltija tai hänen määräämänsä viranhaltija tekee myös 28 §:ssä tarkoitettun lapsen tutkimusta ja 43 §:n 2 momentissa tarkoitettua huostaanottoa ja siihen liittyvää sijaishuoltoa koskevan hakemuksen.

Edellä 2 momentissa tarkoitetuissa asioissa viranhaltijan tulee olla muu kuin 13 b §:ssä tarkoitettu lapsen asioista vastaava sosiaalityöntekijä. Viranhaltija, joka on tehnyt 38 §:n 1 momentin mukaisen kiireellistä sijoitusta koskevan päätöksen, ei voi tehdä kiireellisen sijoituksen jatkamista koskevaa päätöstä.

Rajoituksista ja rajoitustoimenpiteistä päättävästä viranhaltijasta säädetään 11 luvussa.

13 a §

Lapsen sijoittaminen vankilan perheosastolle

Päätöksen lapsen sijoittamisesta vankeusrangaistustaan suorittavan tai tutkintavankeudessa olevan vanhempansa luo vankilan perheosastolle tekee 13 §:n mukaan määräytyvä viranhaltija Rikosseuraamuslaitosta kuultuaan. Päätöksen 37 §:n 3 momentin mukaisesti lapsen sijoittamisesta tekee 13 b §:ssä tarkoitettu lapsen asioista vastaava sosiaalityöntekijä Rikosseuraamuslaitosta kuultuaan.

13 b §

Lapsen asioista vastaava sosiaalityöntekijä

Lastensuojelun asiakkaana olevalle lapselle on nimettävä hänen asioistaan vastaava sosiaalityöntekijä (*lapsen asioista vastaava*

sosiaalityöntekijä). Lapsen asioista vastavalla sosiaalityöntekijällä tulee olla sosiaalihuollon ammatillisen henkilöstön kelpoisuusvaatimuksista annetun lain 3 §:n mukainen sosiaalityöntekijän ammatillinen kelpoisuus.

16 §

Lastensuojelun järjestämisestä vastuussa oleva kunta

Lastensuojelun järjestämisestä vastaa lapsen tai nuoren kotikunta. Jos se kunta, jossa lapsi tai nuori pääasiallisesti asuu, ei kotikuntalain (201/1994) 2 §:n tai 3 §:n 1 kohdan mukaan ole hänen kotikuntansa, lastensuojelun järjestämisestä vastaa lapsen tai nuoren asuinkunta.

Sen estämättä, mitä 1 momentissa säädetään, vastaa 38 §:n 1 momentissa tarkoitettua kiireellistä sijoitusta koskevan päätöksen tekemisestä lapsen tilapäinen oleskelukunta, jos lapsen koti- tai asuinkunta ei ole päätöstä tehtäessä tiedossa tai päätöksen tekemistä ei voida viivyttää vaarantamatta kiireellisen sijoituksen tarkoituksen toteutumista. Kiireellisen sijoituksen tekemisen jälkeen järjestämisvastuu siirtyy lapsen koti- tai asuinkunnalle, jossa tehdään tarvittaessa 43 §:n 3 momentin mukainen sijaishuoltopaikan muuttamista koskeva päätös ottaen huomioon, mitä 50 ja 54 §:ssä säädetään. Jos lapsi muuttaa pois koti- tai asuinkunnastaan kiireellisen sijoituksen aikana, ei järjestämisvastuu siirry uuteen asuinkuntaan ennen kiireellisen sijoituksen lakkaamista.

Kunnat voivat sopia lastensuojelun järjestämisestä toisin kuin tässä pykälässä säädetään, jos se on lapsen edun mukaista.

16 a §

Lastensuojelun kustannuksista vastaava kunta

Lastensuojelun kustannuksista vastaa lapsen kotikunta, ellei muualla laissa toisin säädetä.

Jos se kunta, jossa lapsi tai nuori pääasiallisesti asuu, ei kotikuntalain 2 §:n tai 3 §:n 1 kohdan mukaan ole hänen kotikuntansa, vastaa lastensuojelun avohuollon tukitoimena

järjestetyn laitoshuollon tai perhehoidon kustannuksista lapsen tai nuoren asuinkunta lukuun ottamatta yli 14 vuorokautta kestävää laitoshuoltoa tai perhehoitoa, jonka kustannuksista vastaa lapsen tai nuoren kotikunta.

Lapsen sijaishuollon kustannuksista vastaa se kunta, jossa lapsen sijaishuollon järjestämisen tarve on syntynyt. Jälkihuollon kustannuksista vastaa se kunta, joka on vastannut sijaishuollon kustannuksista. Jos jälkihuolto järjestetään 75 §:n 1 momentissa tarkoitettua yli puoli vuotta kestäneen avohuollon tukitoimena tapahtuneen sijoituksen perusteella, vastaa jälkihuollon kustannuksista se kunta, joka on lapsen kotikunta sijoituksen päättyessä. Jos jälkihuolto järjestetään harkinnanvaraisesti 75 §:n 2 momentin mukaisesti, vastaa kustannuksista se kunta, jossa jälkihuoltopäätös tehdään.

16 b §

Sijoituskunnan järjestämisvastuu

Kunnan, jossa lapsi tai nuori on avohuollon tukitoimena tai sijaishuoltoon sijoitettuna taikka jälkihuollossa (*sijoituskunta*), on järjestettävä yhteistyössä 16 §:n 1 momentin tai 17 §:n mukaan vastuussa olevan kunnan (*sijoittajakunta*) kanssa lapselle tai nuorelle hänen huollon tai hoidon tarpeensa edellyttämät palvelut ja tukitoimet. Järjestetyistä palveluista ja tukitoimista aiheutuneet kustannukset sijoituskunta on oikeutettu perimään sijoittajakunnalta.

Sijoituskunnan velvollisuudesta järjestää edellä 1 momentissa tarkoitettua tilanteessa avohuollon tukitoimena tai sijaishuoltoon sijoitetun taikka jälkihuollossa olevan lapsen tai nuoren tarvitsemat terveydenhuollon palvelut säädetään kansanterveyslain (66/1972) 14 b §:ssä ja erikoissairaanhoidolain (1062/1989) 30 a §:ssä. Terveydenhuollon palveluista aiheutuvien kustannusten korvaamisesta säädetään kansanterveyslain 24 §:ssä ja erikoissairaanhoidolain 42 §:ssä. Sijoituskunnan velvollisuudesta järjestää avohuollon tukitoimena tai sijaishuoltoon sijoitetun taikka jälkihuollossa olevan lapsen perusopetus säädetään perusopetuslaissa ja siitä aiheutuvien kustannusten korvaamisesta kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain (1704/2009) 41 §:ssä.

16 c §

Kuntien keskinäiset korvaukset

Milloin kunta on tämän lain nojalla antanut perhehoitoa tai laitoshuoltoa muulle kuin sosiaalihuoltolain 14 §:ssä tarkoitetulle asukkaalleen, sovelletaan kuntien keskinäisiin korvauksiin mainitun lain 42 §:n 1 ja 3 momenttia.

18 §

Suhde muihin lakeihin

Tämän lain nojalla kunnan järjestämään toimintaan sovelletaan sosiaali- ja terveydenhuollon suunnittelusta ja valtionavustuksesta annettua lakia (733/1992) sekä kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annettua lakia, jollei lailla toisin säädetä.

25 §

Ilmoitusvelvollisuus

- 1) Sosiaali- ja terveydenhuollon;
- 2) opetustoimen;
- 3) nuorisotoimen;
- 4) poliisitoimen;
- 5) Rikosseuraamuslaitoksen;
- 6) palo- ja pelastustoimen;
- 7) sosiaalipalvelujen tai terveydenhuollon palvelujen tuottajan;
- 8) opetuksen tai koulutuksen järjestäjän;
- 9) seurakunnan tai muun uskonnollisen yhdyskunnan;
- 10) turvapaikan hakijoiden vastaanottotoimintaa harjoittavan yksikön;
- 11) hätäkeskustoimintaa harjoittavan yksikön; taikka
- 12) koululaisten aamu- ja iltapäivätoimintaa harjoittavan yksikön palveluksessa tai luottamustoimessa olevat henkilöt tai vastaavissa tehtävissä toimeksiantosuhteessa tai itsenäisinä ammattiharjoittajina toimivat henkilöt sekä kaikki terveydenhuollon ammattihenkilöt ovat velvollisia salassapitosäännösten estämättä viipymättä ilmoittamaan kunnan sosiaalihuollosta vastaavalle toimielimelle, jos he ovat tehtäväs-

sään saaneet tietää lapsesta, jonka hoidon ja huolenpidon tarve, kehitystä vaarantavat olosuhteet tai oma käyttäytyminen edellyttää lastensuojelun tarpeen selvittämistä.

Myös muu kuin 1 momentissa tarkoitettu henkilö voi tehdä tällaisen ilmoituksen häntä mahdollisesti koskevien salassapitosäännösten estämättä.

Sen estämättä, mitä 1 momentissa säädetään, on voimassa, mitä rippiin tai muuhun sielunhoitoon liittyvästä salassapitovelvollisuudesta erikseen säädetään tai määrätään.

25 a §

Pyyntö lastensuojelutarpeen arvioimiseksi

Edellä 25 §:ssä tarkoitettu ilmoitusvelvollisuus voidaan toteuttaa salassapitosäännösten estämättä myös yhdessä lapsen tai hänen vanhempansa kanssa tehtynä pyyntönä lastensuojelutarpeen arvioimiseksi edellyttäen, että:

- 1) pyyntö tehdään viipymättä; ja
- 2) pyynnön yhteydessä 25 §:n 1 momentissa tarkoitettu ilmoitusvelvollinen henkilö ilmoittaa pyynnön tekemiseen johtaneet syyt.

25 b §

Rekisterin pitäminen

Sosiaalihuollosta vastaavan toimielimen on pidettävä rekisteriä lastensuojeluilmoituksista ja ilmoitusten sijaan tehdyistä pyynnöistä lastensuojelutarpeen arvioimiseksi sekä niiden sisällöstä.

25 c §

Ennakollinen lastensuojeluilmoitus

Ennen lapsen syntymää 25 §:n 1 momentissa mainittujen henkilöiden on salassapitosäännösten estämättä tehtävä ennakollinen lastensuojeluilmoitus, jos on perusteltua syytä epäillä, että syntyvä lapsi tulee tarvitse-

maan lastensuojelun tukitoimia välittömästi syntymänsä jälkeen.

Kiireellisissä tapauksissa päivystävän sosiaaliviranomaisen on arvioitava viipymättä ennakkollisen lastensuojeluilmoituksen kohteena olevien henkilöiden sosiaalipalvelujen tarve. Yhteistyössä lastensuojelun sosiaalityöntekijän kanssa voidaan arvioida myös välittömästi lapsen syntymän jälkeen tarvittavat sosiaalipalvelut.

Lastensuojeluasia tulee vireille ja lastensuojeluasiakkuus alkaa lapsen syntymän jälkeen siten kuin 26 §:ssä säädetään.

25 d §

Lastensuojeluviranomaisen ilmoitusvelvollisuus ja salassa pidettävien tietojen antaminen poliisille

Jos lapsi muuttaa pois kunnasta 27 §:ssä tarkoitetun lastensuojelutarpeen selvityksen aikana tai ollessaan muutoin lastensuojelun asiakkaana, sosiaalihuollosta vastaavan toimielimen on salassapitosäännösten estämättä viipymättä ilmoitettava muutosta lapsen uudelle kotikunnalle tai 16 §:n 1 momentissa tarkoitetulle asuinkunnalle. Uudelle koti- tai asuinkunnalle on tarvittaessa toimitettava viipymättä myös ne asiaan liittyvät asiakirjat, jotka ovat välttämättömiä lastensuojelutarpeen arvioimiseksi tai lastensuojelutoimenpiteiden järjestämiseksi. Lapsen uuden koti- tai asuinkunnan on jatkettava selvityksen tekemistä tai muita lastensuojelutoimenpiteitä ottaen huomioon, mitä 16 §:ssä säädetään.

Kun kiireellistä sijoitusta tai sijaishuoltoapaikan muuttamista koskeva päätös tehdään lapsen huostaanottoa tai sijaishuoltoa koskevan asian ollessa vireillä hallinto-oikeudessa tai korkeimmassa hallinto-oikeudessa, on päätöksentekijän ilmoitettava tekemästään päätöksestä välittömästi hallinto-oikeudelle tai korkeimmalle hallinto-oikeudelle.

Lastensuojeluviranomaisen on salassapitoa koskevien säännösten estämättä sen lisäksi, mitä sosiaalihuollon asiakkaan asemasta ja oikeuksista annetun lain (812/2000) 18 §:n 2 ja 3 momentissa säädetään oikeudesta ja velvollisuudesta antaa tietoja poliisille, ilmoitettava poliisille, jos on perusteltua syytä

epäillä, että lapseen on kasvuympäristössään kohdistettu rikoslain (39/1889) 20 tai 21 luvussa rangaistavaksi säädetty teko, josta säädetty enimmäisrangaistus on vähintään kaksi vuotta vankeutta.

26 §

Lastensuojeluasian vireille tulo ja asiakkuuden alkaminen

Lastensuojeluasia tulee vireille hakemuksesta tai kun sosiaalityöntekijä tai muu lastensuojelun työntekijä on vastaanottanut pyynnön lastensuojelutarpeen arvioimiseksi tai lastensuojeluilmoituksen taikka saanut muutoin tietää mahdollisesta lastensuojelun tarpeesta olevasta lapsesta.

Lastensuojeluasian vireille tulon jälkeen sosiaalityöntekijän tai muun lastensuojelun työntekijän on arvioitava välittömästi lapsen mahdollinen kiireellinen lastensuojelun tarve. Lisäksi sosiaalityöntekijän on viimeistään seitsemäntenä arkipäivänä ilmoituksen tai vastaavan yhteydenoton vastaanottamisesta ratkaistava, onko asian vireille tulon johdosta ryhdyttävä 27 §:ssä tarkoitetun lastensuojelutarpeen selvityksen tekemiseen vai onko asia selvästi luonteeltaan sellainen, ettei se johda toimenpiteisiin.

Lastensuojelun asiakkuus alkaa, kun 1 momentissa tarkoitetun lastensuojeluasian vireille tulon johdosta ryhdytään kiireellisesti lastensuojelutoimenpiteisiin tai päätetään tehdä 27 §:ssä tarkoitettu lastensuojelutarpeen selvitys. Sosiaalityöntekijän on tehtävä lastensuojelun asiakkuuden alkamisesta merkintä lasta koskeviin lastensuojeluasiakirjoihin sekä ilmoitettava siitä välittömästi huoltajalle ja lapselle ottaen kuitenkin huomioon, mitä sosiaalihuollon asiakkaan asemasta ja oikeuksista annetun lain 11 §:ssä säädetään.

7 luku

Avohuolto

37 §

Sijoitus avohuollon tukitoimena

Lapselle voidaan järjestää asiakassuunnitelmassa tarkoitettulla tavalla avohuollon tuki-

toimena tuen tarvetta arvioivaa tai kuntouttavaa perhehoitoa taikka laitoshuoltoa yhdessä hänen vanhempansa, huoltajansa tai muun hänen hoidostaan ja kasvatuksestaan vastaavan henkilön kanssa.

Lapsi voidaan sijoittaa avohuollon tukitoimena lyhytaikaisesti myös yksin. Sijoitukseen vaaditaan lapsen huoltajan ja 12 vuotta täyttäneen lapsen suostumus. Sijoituksen edellytyksenä on, että sijoitus on tarpeen:

- 1) lapsen tuen tarpeen arvioimiseksi;
- 2) lapsen kuntouttamiseksi; tai
- 3) lapsen huolenpidon järjestämiseksi väliaikaisesti huoltajan tai muun lapsen hoidosta ja kasvatuksesta tällöin vastaavan henkilön sairauden tai muun vastaavan syyn vuoksi.

Alle kaksivuotias lapsi voidaan sijoittaa avohuollon tukitoimena vankeusrangaistustaan suorittavan tai tutkintavankeudessa olevan vanhempansa luo vankilan perheosastolle. Alle kolmivuotiaan lapsen sijoitus voi jatkua perheosastolla, jos lapsen etu sitä välttämättä vaatii.

37 a §

Avohuollon sijoituksen käyttämisen yleiset edellytykset

Lasta ei voida sijoittaa avohuollon tukitoimena, jos 40 §:n mukaiset huostaanoton edellytykset täyttyvät. Lasta ei saa sijoittaa toistuvasti avohuollon tukitoimena, ellei lapsen etu välttämättä vaadi uutta lyhytaikaista sijoitusta.

Jos lapsella on useampi kuin yksi huoltaja ja jotakin heistä ei voida matkan, sairauden tai muun syyn vuoksi kuulla tai jos huoltajat ovat sijoittamisesta erimielisiä, lapsi voidaan sijoittaa, jos huoltaja, jonka luona lapsi asuu tai jonka kanssa lapsi tulee sijoituksen aikana asumaan, siihen suostuu ja sijoituksen katsotaan olevan lapsen edun mukainen.

Sijoituksesta päätettäessä on määriteltävä sijoituksen tavoitteet ja arvioitu kesto. Kun lapsi on sijoitettu 37 §:n 2 tai 3 momentin mukaisesti, sijoituksen jatkamisen edellytykset ja sen vaihtoehdot on arvioitava viimeistään kolmen kuukauden kuluttua sijoituksen alkamisesta. Jos sijoitusta jatketaan, arviointi on tehtävä kolmen kuukauden välein. Arvioinnin yhteydessä on selvítettävä myös mahdollinen huostaanoton tarve.

8 luku

Lapsen kiireellinen sijoitus

38 §

Lapsen kiireellinen sijoitus

Jos lapsi on jäljempänä 40 §:ssä mainitusta syystä välittömässä vaarassa tai muutoin kiireellisen sijoituksen ja sijaishuollon tarpeessa, hänet voidaan sijoittaa kiireellisesti perhehoitoon tai laitoshuoltoon taikka järjestää muulla tavoin hänen tarvitsemansa hoito ja huolto. Kiireellisestä sijoituksesta päättää 13 §:n 1 momentin mukaan määräytyvä viranhaltija, jonka päätöksen perusteella kiireellinen sijoitus voi kestää korkeintaan 30 päivää.

Sen estämättä, mitä 1 momentissa säädetään, kiireellinen sijoitus voi jatkua ilman eri päätöstä yli 30 päivää, jos:

1) 13 §:n 2 ja 3 momentin mukaan määräytyvä viranhaltija tekee 30 päivän kuluessa kiireellisen sijoituksen alkamisesta 43 §:n 2 momentissa tarkoitetun huostaanottoa koskevan hakemuksen hallinto-oikeudelle; tai

2) ennen päätöstä lapsen kiireellisestä sijoituksesta lapsen huostaanottoa koskeva asia on jo vireillä hallinto-oikeudessa tai korkeimmassa hallinto-oikeudessa.

Jos 30 päivää ei ole riittävä aika lapsen huostaanoton tarpeen selvittämiseksi, 13 §:n 2 ja 3 momentin mukaan määräytyvä viranhaltija voi tehdä päätöksen lapsen kiireellisen sijoituksen jatkamisesta enintään 30 päivällä edellyttäen, että:

1) tarvittavista lastensuojelutoimenpiteistä ei ole mahdollista päättää ilman lisäselvityksiä;

2) välttämättömiä lisäselvityksiä ei ole mahdollista saada 30 päivässä kiireellisen sijoituksen alkamisesta; ja

3) jatkopäätös on lapsen edun mukainen.

39 §

Kiireellisen sijoituksen lakkaaminen

Kun peruste kiireelliselle sijoittamiselle on lakannut tai sijoitus on rauennut jäljempänä 2 momentissa tarkoitetussa tilanteessa, 13 §:n

1 momentin mukaan määräytyvän viranhaltijan on välittömästi tehtävä päätös kiireellisen sijoituksen lopettamisesta.

Kiireellinen sijoitus raukeaa, jos 30 päivässä kiireellisen sijoituksen alkamisesta tai ennen 38 §:n 3 momentin mukaisen kiireellisen sijoituksen jatkopäätöksen päättymistä ei ole tehty joko 43 §:n 1 momentissa tarkoitettua päätöstä huostaanotosta tai 43 §:n 2 momentissa tarkoitettua hakemusta huostaanotosta hallinto-oikeudelle.

Kun huostaanottoa tai sijaishuoltoa koskeva asia on vireillä hallintotuomioistuimessa, kiireellinen sijoitus raukeaa, jos:

1) hallinto-oikeus tai korkein hallinto-oikeus antaa asiassa 83 §:n mukaisen väliaikaista määräystä koskevan päätöksen; tai

2) hallinto-oikeus tai korkein hallinto-oikeus antaa huostaanottoa tai sijaishuoltoa koskevassa hakemus- tai valitusasiassa päätöksen.

39 a §

Asiaan osallisten mielipiteen selvittäminen

Ennen 38 §:n 1 ja 4 momentissa ja 39 §:n 1 momentissa tarkoitettuja kiireellistä sijoitusta koskevia päätöksiä on selvitettävä lapsen, vanhemman, huoltajan sekä muun lapsen hoidosta ja kasvatuksesta tällöin vastaavan henkilön mielipide ja käsitys asiasta. Selvittäminen voidaan jättää tekemättä, jos selvittämisestä aiheutuva asian käsittelyn viivästyminen aiheuttaa haittaa lapsen terveydelle, kehitykselle tai turvallisuudelle.

42 §

Asiaan osallisten kuuleminen

Ennen 43 §:n 1—3 momentissa tarkoitettuja päätöksiä lapsen huostaanotosta ja sijaishuollosta sekä 47 §:n 1 momentissa tarkoitettua päätöstä huostassapidon lopettamisesta on selvitettävä lapsen oma mielipide ja varattava hänelle mahdollisuus tulla kuulluksi 20 §:n mukaisesti.

Lapsen vanhemmalle, huoltajalle ja henkilölle, jonka hoidossa ja kasvatuksessa lapsi

on tai on välittömästi ennen asian valmistelua ollut, on varattava tilaisuus tulla kuulluksi 1 momentissa mainituissa asioissa siten kuin hallintolain 34 §:n 1 momentissa säädetään.

Kuuleminen voidaan jättää suorittamatta, jos:

1) kuulematta jättämistä voidaan pitää perusteltuna lapsen ja kuultavan puuttuvan yhteydenpidon vuoksi eikä kuulemisen voida olettaa olevan ehdottoman välttämätöntä asian selvittämiseksi;

2) kuultavan asuin- tai olinpaikkaa ei voida kohtuullisin toimenpitein selvittää; tai

3) kuulemisesta saattaa aiheutua vakavaa vaaraa lapsen kehitykselle tai turvallisuudelle ja kuulematta jättämistä on pidettävä lapsen edun toteutumisen kannalta välttämättömänä.

Henkilölle, joka on jätetty 3 momentissa tarkoitettua syytä kuulematta, on kuitenkin annettava tiedoksi lapsen huostaanottoa, sijaishuoltoa tai huostassapidon lopettamista koskeva päätös siten kuin hallintolaissa säädetään todisteellisesta tiedoksiannosta. Lasta koskeviin asiakirjoihin on kirjattava syyt kuulemisen suorittamatta jättämiselle.

43 §

Huostaanottoa ja sijaishuoltoa koskeva päätöksenteko

Huostaanottoa ja siihen liittyvää sijaishuoltoa koskevan päätöksen tekee 13 §:n 2 ja 3 momentin mukaan määräytyvä viranhaltija lapsen asioista vastaavan sosiaalityöntekijän valmisteltua asian, jos huoltaja tai 12 vuotta täyttänyt lapsi ei vastusta huostaanottoa ja siihen liittyvää sijaishuoltoon sijoittamista.

Jos lapsen huoltaja tai 12 vuotta täyttänyt lapsi vastustaa huostaanottoa tai siihen liittyvää sijaishuoltoon sijoittamista, asian ratkaisee hallinto-oikeus 13 §:n 2 ja 3 momentin mukaan määräytyvän viranhaltijan hakemuksesta lapsen asioista vastaavan sosiaalityöntekijän valmisteltua asian.

Huostaanoton ja kiireellisen sijoituksen aikana sijaishuoltopaikan muuttamista koskevan päätöksen tekee 13 §:n 2 ja 3 momentin mukaan määräytyvä viranhaltija lapsen asioista vastaavan sosiaalityöntekijän valmisteltua asian.

44 §

Hakemus hallinto-oikeudelle

Huostaanottoa ja siihen liittyvää sijaishuoltoon sijoittamista koskevan 43 §:n 2 momentissa mainitun viranhaltijan hakemuksen hallinto-oikeudelle tulee sisältää:

1) vaatimus lapsen huostaanotosta ja sijais- huoltoon sijoittamisesta sekä vaatimuksen perustelut;

2) lasta koskeva 30 §:n mukainen asiakas- suunnitelma;

3) selvitys perheelle ja lapselle annetuista tai tarjotuista avohuollon tukitoimista;

4) selvitys 32 §:n 1 momentissa tarkoite- tusta lapsen läheisverkoston kartoittamisesta;

5) selvitys sijaishuoltopaikasta;

6) suunnitelma lapsen ja hänen läheistensä yhteydenpidon toteuttamisesta;

7) suunnitelma tai selvitys lapsen 51 §:n mukaisesta terveydentilan tutkimisesta;

8) selvitys 42 §:n mukaisesta mielipiteen selvittämisestä ja kuulemisesta;

9) tarvittaessa asiantuntijoiden lausunnot; sekä

10) mahdolliset muut päätöksentekoon vai- kuttavat selvitykset ja asiakirjat.

45 §

Huostaanotetun lapsen huolto

Edellä 13 §:n 2 ja 3 momentin mukaan määräytyvä viranhaltija tai saman pykälän 1 momentissa tarkoitettu sosiaalityöntekijä taikka laitoksen johtaja päättää huostaanote- tun lapsen ja tämän vanhempien sekä muiden lapselle läheisten henkilöiden välisestä yhtey- denpidon rajoittamisesta siten kuin 62 ja 63 §:ssä säädetään.

46 §

Lapsen huollosta päättäminen huostassapi- don aikana

Huostassapidon aikana vanhemmat voivat sopia siitä, että lapsen huolto uskotaan mo-

lemmille vanhemmille yhteisesti tai että lap- sen huolto uskotaan yksin toiselle vanhem- malle. Sopimus on vahvistettava siten kuin laissa lapsen huollosta ja tapaamisoikeudesta säädetään. Yleinen tuomioistuin voi päättää siitä, kenelle lapsen huolto tai edunvalvonta on uskottava, siten kuin lapsen huollosta ja tapaamisoikeudesta annetussa laissa tai hol- houstoimesta annetussa laissa säädetään.

49 §

Sijaishuolto

Lapsen sijaishuollolla tarkoitetaan huos- taan otetun, kiireellisesti sijoitetun tai lain 83 §:ssä tarkoitettun väliaikais määräyksen no- jalla sijoitetun lapsen hoidon ja kasvatuksen järjestämistä kodin ulkopuolella.

Lapsen sijaishuolto voidaan järjestää per- hehoitona, laitoshuoltona taikka muulla lap- sen tarpeiden edellyttämällä tavalla.

Lapsi voidaan sijoittaa väliaikaisesti enin- tään kuudeksi kuukaudeksi myös vanhem- pansa tai muun huoltajansa hoidettavaksi ja kasvatettavaksi silloin, kun valmistellaan lap- sen kotiin palaamista kodin ulkopuolisen si- joituksen jälkeen tai kun se on lapsen edun kannalta muusta syystä perusteltua.

Sen estämättä, mitä 3 momentissa sääde- tään, lapsi voidaan sijoittaa vankeusrangais- tustaan suorittavan tai tutkintavankeudessa olevan vanhempansa hoidettavaksi ja kasva- tettavaksi vankilan perheosastolle enintään siihen saakka, kun lapsi täyttää kaksi vuotta. Alle kolmivuotiaan lapsen sijoitus voi jatkua perheosastolla, jos lapsen etu sitä välttämättä vaatii.

51 §

Lapsen terveydentilan tutkiminen

Sijaishuoltoon sijoittamisen yhteydessä lapsen terveydentila on tutkittava, ellei ter- veydentilaa ole ollut mahdollista tutkia aikai- semmin tai muusta syystä ei ole käytettävissä riittäviä tietoja lapsen hoidon järjestämiseksi sijaishuollon aikana.

55 §

Käyttövarat

Edellä 1 momentissa mainitun taloudellisen tuen lisäksi lapselle tai nuorelle on hänen omaan käyttöönsä henkilökohtaisia tarpeita varten annettava kalenterikuukaudessa käyttövaroja iästä ja kasvuympäristöstä riippuen seuraavasti:

- 1) alle 15-vuotiaalle lapselle määrä, joka vastaa hänen yksilöllistä tarvettaan; ja
- 2) 15 vuotta täyttäneelle lapselle tai nuorelle vähintään määrä, joka vastaa yhtä kolmasosaa elatustukilain (580/2008) 9 §:ssä säädetyistä yhdelle lapselle suoritettavasta elatustuen määrästä.

Lapsen sijoituspaikan on pidettävä kirjaa lapselle annettujen käyttövarojen maksamisesta. Kirjaukset on lähetettävä tiedoksi 13 b §:ssä tarkoitettulle lapsen asioista vastaavalle sosiaalityöntekijälle vuosittain.

61 §

Säännösten soveltamisala

Tämän luvun 62 ja 63 §:ssä tarkoitettuja rajoituksia voidaan käyttää 49 §:ssä tarkoitettujen sijoitusten aikana. Jäljempänä 64—74 §:ssä tarkoitettuja rajoitustoimenpiteitä voidaan käyttää ainoastaan laitoshuoltona järjestettävässä sijaishuollossa. Jäljempänä 71 §:ssä tarkoitettua erityistä huolenpitoa voidaan järjestää 12 vuotta täyttäneelle lapselle.

62 §

Yhteydenpidon rajoittaminen

Edellä 1 momentissa mainituin edellytykset voidaan lapsen olinpaikka jättää ilmaise-matta vanhemmille tai huoltajille.

63 §

Yhteydenpidon rajoittamisesta koskeva päätös

Yhteydenpidon rajoittamisesta tekee päätöksen 13 §:n 2 ja 3 momentin mukaan määrätty viranhaltija lapsen asioista vastaavan sosiaalityöntekijän valmisteltua asian tai lapsen kiireelliseen sijoitukseen liittyvissä tapauksissa ja tarvittaessa muissa kiireellisissä tilanteissa 13 §:n 1 momentissa tarkoitettu sosiaalityöntekijä. Lyhytaikaisesta, enintään 30 vuorokautta kestävästä, 62 §:n 1 ja 2 momentissa tarkoitettua rajoittamisesta voi kuitenkin päättää myös lastensuojelulaitoksen johtaja. Jos rajoittamista on tarpeen jatkaa tai se on alun perin tarpeen määrätä 30 vuorokautta pidemmäksi, päättää asiasta 13 §:n 2 ja 3 momentin mukaan määrätty viranhaltija lapsen asioista vastaavan sosiaalityöntekijän valmisteltua asian. Yhteydenpidon rajoitus on lopetettava heti, kun se ei enää ole 62 §:n 1 momentissa tarkoitettulla tavalla tarpeellinen.

64 §

Rajoitustoimenpiteiden käyttämisen yleiset edellytykset

Laitoshuoltona järjestettävän sijaishuollon aikana lapseen saa 65—73 §:n nojalla kohdistaa rajoitustoimenpiteitä vain siinä määrin kuin sijaishuoltoon johtaneen päätöksen tarkoituksen toteuttaminen, lapsen oma tai toisen henkilön terveys tai turvallisuus taikka muun mainituissa säännöksissä säädetyt edun turvaaminen välttämättä vaatii. Toimenpiteet on toteutettava mahdollisimman turvallisesti ja lapsen ihmisarvoa kunnioittaen.

67 §

Omaisuu-den ja lähetysten tarkastaminen. Lähetysten luovuttamatta jättäminen

Jos on perusteltua syytä epäillä, että lapsella on hallussaan 65 §:n 1 momentissa tar-

koitettuja aineita tai esineitä taikka lapsen olinpaikka on sijaishuollon tarkoituksen toteuttamiseksi kiireellisesti selvitettävä, saadaan hänen käytössään olevat tilat tai hallussaan oleva omaisuus tarkastaa.

Lisäksi 13 b §:ssä tarkoitettulla lapsen asioista vastaavalla sosiaalityöntekijällä on oikeus erityisestä syystä tehdä päätös siitä, että 2 momentissa tarkoitettu viesti on jätettävä kokonaan tai osaksi toimittamatta tai muu lähetys kokonaan tai osaksi luovuttamatta lapselle, jos viestin tai lähetyksen sisällön voidaan olosuhteet kokonaisuutena huomioiden perustellusti arvioida vakavasti vaarantavan lapsen tai toisen henkilön henkeä, terveyttä, turvallisuutta tai kehitystä. Lähetys on viipymättä toimitettava lapsen asioista vastaavalle sosiaalityöntekijälle päätöksentekoa varten. Päätöksen tekemistä varten sosiaalityöntekijä saa lukea kirjeen tai muun luottamuksellisen viestin, jos yksittäistapauksessa on perusteltua syytä epäillä viestin sisällön voivan vaarantaa lapsen tai toisen henkilön henkeä, terveyttä, turvallisuutta tai kehitystä.

68 §

Kiinnipitäminen

Kiinnipitämisestä on siihen turvautuneen henkilön annettava laitoksen johtajalle kirjallinen selvitys. Laitoksen johtajan turvautuessa kiinnipitämiseen on selvitys annettava 13 b §:ssä tarkoitettulle lapsen asioista vastaavalle sosiaalityöntekijälle.

69 §

Liikkumisvapauden rajoittaminen

Lapselle saadaan, jos se on hänen huoltonsa kannalta välttämätöntä ja jos se on lapsen edun mukaista, asettaa määräajaksi kielto poistua laitoksen alueelta, laitoksesta tai tietyn asuinyksikön tiloista, jos:

1) lapsen sijaishuoltoon johtanut päätös on tehty sillä perusteella, että hän on vaarantanut vakavasti terveyttään tai kehitystään käyttämällä päihteitä, tekemällä muun kuin vähäisenä pidettävän rikollisen teon tai muulla niihin verrattavalla käyttäytymisellään;

2) lapsi laitoksessa käyttäytyy 1 kohdassa mainitulla tavalla; tai

3) rajoitus on lapsen hoidon tai huollon kannalta muutoin tarpeen lapsen suojelemiseksi häntä itseään vakavasti vahingoittavalta käyttäytymiseltä.

Laitoksen johtaja tai hänen määräämänsä laitoksen hoito- ja kasvatushenkilökuntaan kuuluva henkilö voi päättää yhteensä enintään seitsemän vuorokautta kestävästä rajoittamisesta. Tätä pidemmästä yhteensä enintään 30 vuorokautta kestävästä rajoittamisesta tekee päätöksen 13 b §:ssä tarkoitettu lapsen asioista vastaava sosiaalityöntekijä. Asiasta on viipymättä ilmoitettava lapsen asioista vastaavalle sosiaalityöntekijälle päätöksen tekemistä varten.

70 §

Eristäminen

Laitoksen johtajan tai hänen määräämänsä laitoksen hoito- ja kasvatushenkilökuntaan kuuluvan henkilön tulee viipymättä ilmoittaa eristämisestä tai sen jatkamisesta 13 b §:ssä tarkoitettulle lapsen asioista vastaavalle sosiaalityöntekijälle.

71 §

Erityinen huolenpito

Erityisellä huolenpidolla tarkoitetaan sijaishuollossa olevalle 12 vuotta täyttäneelle lapselle lastensuojelulaitoksessa järjestettävää erityistä, moniammatillista hoitoa ja huolenpitoa, jonka aikana lapsen liikkumisva-

pautta voidaan hänen hoitonsa ja huolenpitoonsa edellyttämässä laajuudessa rajoittaa siten kuin jäljempänä 72 ja 73 §:ssä säädetään.

72 §

Erityisen huolenpidon järjestäminen

Lapselle voidaan sijaishuollon aikana, jos hänen erittäin tärkeä yksityinen etunsa sitä välttämättä vaatii, järjestää erityistä huolenpitoa vakavan päihde- tai rikoskierteen katkaisemiseksi tai kun lapsen oma käyttäytyminen muutoin vakavasti vaarantaa hänen henkeään, terveyttään tai kehitystään. Erityisen huolenpidon tavoitteena on katkaista lapsen häntä itseään vahingoittava käyttäytyminen ja mahdollistaa lapselle annettava kokonaisvaltainen huolenpito. Edellytyksenä on lisäksi, että sijaishuoltoa ei ole lapsen hoidon ja huolenpidon tarve huomioon ottaen mahdollista järjestää muulla tavoin eivätkä terveydenhuollon palvelut sovellu käytettäviksi erityisen huolenpidon sijaan.

Päätöksen erityisen huolenpidon aloittamisesta tai jatkamisesta tekee 13 §:n 2 ja 3 momentissa tarkoitettu viranhaltija 13 b §:ssä tarkoitettun lapsen asioista vastaavan sosiaalityöntekijän valmisteltua asian. Päätöksen on perustuttava erityisen huolenpidon järjestämistä varten tehtyyn lapsen tilanteen moniammatilliseen arvioon, joka perustuu kasvatukselliseen, sosiaalityön, psykologiseen ja lääketieteelliseen asiantuntemukseen.

Erityistä huolenpitoa voidaan järjestää enintään 30 vuorokauden ajan. Määräaika lasketaan erityisen huolenpidon tosiasiallisesta aloittamisesta. Päätös erityisen huolenpidon järjestämisestä raukeaa, jollei täytäntöönpanoa ole voitu aloittaa 90 vuorokauden kuluessa päätöksen tekemisestä. Erityistä huolenpitoa voidaan erittäin painavasta syystä jatkaa enintään 60 vuorokaudella, mikäli lapsen sijaishuollon järjestäminen sitä 1 momentissa mainituin perustein edelleen välttämättä vaatii. Erityinen huolenpito on lopetettava välittömästi, jos se osoittautuu tehottomaksi sille asetettujen tavoitteiden saavuttamiseksi tai kun sen tarvetta ei enää ole. Lopettamisesta päättää 13 b §:ssä tarkoitettu lapsen asioista vastaava sosiaalityöntekijä.

74 §

Rajoitustoimenpiteiden kirjaaminen. Vaikutus asiakassuunnitelmaan sekä hoito- ja kasvatussuunnitelmaan

Lain 65—70 §:ssä tarkoitettujen rajoitustoimenpiteiden käytön seurannan ja valvonnan turvaamiseksi on lastensuojelulaitoksen asianmukaisesti kirjattava käyttämänsä rajoitustoimenpiteet. Kirjaamisen tulee sisältää rajoitustoimenpiteen kuvaus, toimenpiteen peruste ja kesto, toimenpiteestä päättäneen, sen käytännössä toteuttaneen ja siinä läsnä olleen henkilön nimi sekä tarvittaessa 66 §:n 1 momentissa ja 67 §:n 3 momentissa tarkoitettu erityinen syy. Lisäksi on mainittava toimenpiteen mahdollinen vaikutus hoito- ja kasvatussuunnitelmaan. Kirjaamisessa on myös mainittava, miten lasta on kuultu ennen rajoitustoimenpiteestä päättämistä tai sen toteuttamista ja lapsen mielipide asiasta. Kirjaamisen sisältö on lähetettävä tiedoksi 13 b §:ssä tarkoitettulle lapsen asioista vastaavalle sosiaalityöntekijälle kuukausittain. Kirjaamisen sisällöstä voidaan tarvittaessa säätää tarkemmin sosiaali- ja terveysministeriön asetuksella.

Lasta koskevaa asiakassuunnitelmaa tarkistettaessa tulee erityisesti arvioida lapseen kohdistettujen rajoitustoimenpiteiden tavoitteiden toteutumista ja niiden vaikutusta asiakassuunnitelmaan. Jos tarvetta asiakassuunnitelman välittömään tarkistamiseen ilmenee, laitoksen johtajan tai hänen määräämänsä laitoksen hoito- ja kasvatushenkilökuntaan kuuluvan henkilön tulee viipymättä ilmoittaa asiasta 13 b §:ssä tarkoitettulle lapsen asioista vastaavalle sosiaalityöntekijälle.

83 §

Väliaikainen määräys

Kun lapsen huostaanottoa tai sijaishuoltoa koskeva asia on vireillä hallinto-oikeudessa tai korkeimmassa hallinto-oikeudessa, voi asiaa käsittelevä tuomioistuin omasta aloitteestaan tai lapsen taikka hänen vanhempansa

tai huoltajansa vaatimuksesta antaa väliaikaisen määräyksen lapsen olinpaikasta ja siitä, miten lapsen hoito ja kasvatusta on asian tuomioistuinkäsittelyn aikana järjestettävä. Määräys voidaan antaa asianosaisia kuulematta, jos asiaa ei voida viivyttää.

Väliaikainen määräys on voimassa, kunnes:

- 1) hallinto-oikeus tai korkein hallinto-oikeus antaa huostaanottoasiassa päätöksen;
- 2) hallinto-oikeus tai korkein hallinto-oikeus peruuttaa väliaikaisen määräyksen tai muuttaa sitä; tai
- 3) väliaikaisen määräyksen aikana tehdään 38 §:ssä tarkoitettu lapsen kiireellistä sijoitusta koskeva päätös.

85 §

Hallinto-oikeuden päätösvaltaisuus

Yksi hallinto-oikeuden lainoppinut jäsen voi tehdä hallinto-oikeuden päätöksen:

- 1) 28 §:ssä tarkoitetussa luvan antamista lapsen tutkimiseen koskevassa asiassa; ja
- 2) 83 §:ssä tarkoitetussa väliaikaisen määräyksen antamista koskevassa asiassa.

86 §

Lapsen kuuleminen hallintotuomioistuimessa

Lasta voidaan kuulla henkilökohtaisesti hallinto-oikeudessa tai korkeimmassa hallinto-oikeudessa, jos lapsi sitä pyytää tai siihen suostuu. Kuulemisen yhteydessä lapselle ei saa antaa sellaisia tietoja, jotka voisivat vakavasti vaarantaa hänen terveyttään tai kehitystään. Alle 12-vuotiasta lasta voidaan kuulla henkilökohtaisesti vain, jos kuuleminen on välttämätöntä asian ratkaisemiseksi ja siitä ei arvioida aiheutuvan lapselle merkittävää haittaa.

Jos menettely on tarpeen lapsen suojaamiseksi tai hänen itsenäisen mielipiteensä varmistamiseksi, tuomioistuimen tulee ensisijaisesti toteuttaa lapsen henkilökohtainen kuuleminen siten, että ainoastaan yksi tai useampi tuomioistuimen jäsen ja lapsi ovat läsnä.

Asianosaisille ja hakemuksen tai päätöksen tehneelle viranomaiselle on varattava tilaisuus tutustua kuulemisen sisällöstä laadittuun tai tallennettuun oikeudenkäyntiaineistoon ja lausua mielipiteensä sen sisällöstä. Asianosaisten oikeutta tietojen saamiseen voidaan rajoittaa, jos tiedon antamatta jättäminen on tarpeen lapsen suojaamiseksi tai hänen muun erittäin tärkeän etunsa turvaamiseksi.

89 §

Muutoksenhakuoikeus

Lapsen vanhempi ja huoltaja sekä henkilö, jonka hoidossa ja kasvatuksessa lapsi on tai on välittömästi ennen asian valmistelua ollut, saavat hakea itsenäisesti muutosta asioissa, jotka koskevat:

- 1) 38 §:n 1 momentissa tarkoitettua kiireellistä sijoitusta;
- 2) 38 §:n 3 momentissa tarkoitettua kiireellisen sijoituksen jatkamista;
- 3) 43 §:n 1 momentissa tarkoitettua huostaanottoa ja siihen liittyvää sijaishuoltoa;
- 4) 43 §:n 3 momentissa tarkoitettua huostaanoton tai kiireellisen sijoituksen aikana tehtävää sijaishuoltopaikan muuttamista; ja
- 5) 47 §:ssä tarkoitettua huostassapidon lopettamista.

Muutosta 37 §:ssä tarkoitettua sijoitusta avohuollon tukitoimena koskevassa asiassa saa hakea lapsen huoltaja sekä vanhempi, jonka kanssa yhdessä asumista päätös koskee.

Muutosta 63 §:ssä tarkoitettua yhteydenpidon rajoittamista koskevassa asiassa saa hakea lapsen huoltaja sekä henkilö, jonka yhteydenpitoa lapseen päätöksellä on rajoitettu.

Muutosta 65 §:ssä, 67 §:n 4 momentissa, 69, 70 ja 72 §:ssä tarkoitettuja rajoitustoimenpiteitä koskevassa asiassa saa hakea lapsen huoltaja.

Sen lisäksi, mitä tämän pykälän 1—4 momentissa säädetään, 12 vuotta täyttänyt lapsi saa hakea erikseen muutosta häntä itseään koskevissa lastensuojeluasioissa.

Muilta osin muutoksenhakuoikeudesta ja puhevallan käyttämisestä on voimassa, mitä hallintolainkäyttölaissa säädetään.

90 §

Muutoksenhaku hallinto-oikeuteen

Sosiaalihuollosta vastaavan toimielimen alaisen viranhaltijan tekemään päätökseen saa hakea valittamalla muutosta suoraan hallinto-oikeudelta siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään asioissa, jotka koskevat:

- 1) 38 §:n 1 momentissa tarkoitettua kiireellistä sijoitusta;
- 2) 38 §:n 3 momentissa tarkoitettua kiireellisen sijoituksen jatkamista;
- 3) 43 §:n 1 momentissa tarkoitettua huostaanottoa ja siihen liittyvää sijaishuoltoa;
- 4) 43 §:n 3 momentissa tarkoitettua huostaanoton tai kiireellisen sijoituksen aikana tehtävää sijaishuoltopaikan muuttamista;
- 5) 47 §:ssä tarkoitettua huostassapidon lopettamista;
- 6) 63 §:ssä tarkoitettua yhteydenpidon rajoittamista;
- 7) 65 §:ssä tarkoitettua aineiden ja esineiden haltuunottoa;
- 8) 67 §:n 4 momentissa tarkoitettua lähtöksen luovuttamatta jättämistä;
- 9) 69 §:ssä tarkoitettua liikkumisvapauden rajoittamista;
- 10) 70 §:ssä tarkoitettua eristämistä; sekä
- 11) 72 §:ssä tarkoitettua erityistä huolenpitoa.

Muun henkilön kuin sosiaalihuollosta vastaavan toimielimen alaisen viranhaltijan rajoituksia ja rajoitustoimenpiteitä koskeviin päätöksiin saa hakea muutosta siten kuin 1 momentissa säädetään. Valitus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksi saamisesta.

91 §

Lainvoimaa vailla olevan päätöksen täytäntöönpano

Lapsen huostaanottoa ja huostassapidon lopettamista, sijaishuoltoa, kiireellistä sijoitusta, yhteydenpidon rajoittamista sekä 89 §:n 4 momentissa tarkoitettuja rajoitustoimenpiteitä koskeva päätös voidaan muutoksenhausta huolimatta panna heti täytäntöön, jos täytäntöönpanoa ei voida lapsen terveyttä

tai kehitystä vaarantamatta siirtää ja viranomaisen tai tuomioistuimen on määrännyt päätöksen heti täytäntöön pantavaksi.

92 §

Muutoksenhaku korkeimpaan hallinto-oikeuteen

Tämän lain 43 §:ssä tarkoitetuista lapsen huostaanottoa ja sijaishuoltoa, 47 §:ssä tarkoitettua huostassapidon lakkaamista, 63 §:ssä tarkoitettua yhteydenpidon rajoittamista, 28 §:ssä tarkoitettua lupaa lapsen tutkimiseen, 35 §:ssä tarkoitettua toimeentulon ja asumisen turvaamista, 75 ja 76 §:ssä tarkoitettua jälkihuoltoa, 81 §:n 5 momentissa tarkoitettua kieltoa sekä 16, 16 a ja 16 b §:ssä tarkoitettua kuntien välistä järjestämis- ja kustannusvastuuta koskevasta hallinto-oikeuden päätöksestä saa hakea valittamalla muutosta korkeimmalta hallinto-oikeudelta siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään. Tämän lain 16, 16 a ja 16 b §:ssä tarkoitettua kuntien välistä järjestämis- ja kustannusvastuuta koskevasta hallinto-oikeuden päätöksestä saa valittaa korkeimpaan hallinto-oikeuteen, jos korkein hallinto-oikeus myöntää asiassa valitusluvan.

95 §

Siirtymäsäännökset

Tämän lain 59 §:n 1 momentissa tarkoitettua lastensuojelulaitoksen asuinyksikössä hoidettavien lasten enimmäismäärää ja saman pykälän 2 momentissa tarkoitettua lastensuojelulaitoksen asuinyksikkökohtaista henkilöstön vähimmäismäärää sovelletaan kaikissa lastensuojelulaitoksissa viimeistään kolmen vuoden kuluttua lain voimaantulosta.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä maaliskuuta 2010.

Toimintaan, joka järjestetään 13 a §:ssä tarkoitettun päätöksen perusteella, sovelletaan 16 a—16 c ja 18 §:ää sekä sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annettua lakia

(734/1992) vasta 1 päivästä tammikuuta 2011.

Tätä lakia ei sovelleta:

- 1) valitukseen, joka tehdään ennen tämän lain voimaantuloa annetusta päätöksestä;
- 2) hakemusasiaan, joka on tämän lain voimaan tullessa vireillä hallinto-oikeudessa; eikä

3) 1 ja 2 kohdassa tarkoitettujen asioiden käsittelyyn valituksen johdosta ylemmässä valitusviranomaisessa.

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Helsingissä 12 päivänä helmikuuta 2010

Tasavallan Presidentti

TARJA HALONEN

Peruspalveluministeri *Paula Risikko*

N:o 89

Laki**vankeuslain 4 ja 20 luvun muuttamisesta**

Annettu Helsingissä 12 päivänä helmikuuta 2010

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan 23 päivänä syyskuuta 2005 annetun vankeuslain (767/2005) 4 luvun 11 §:n
 2 momentti ja 20 luvun 9 §:n 1 momentin 2 kohta sekä
muutetaan 4 luvun 10 § seuraavasti:

4 luku

Saapuminen ja sijoittaminen vankilaan

10 §

Vangin lapsen sijoittaminen vankilaan

Vangin lapsen sijoittamisesta vankilaan ja

Helsingissä 12 päivänä helmikuuta 2010

hoidon järjestämisestä säädetään lastensuojelulaissa (417/2007).

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä maaliskuuta 2010.

Tasavallan Presidentti**TARJA HALONEN**Peruspalveluministeri *Paula Risikko*

N:o 90

Laki

tutkintavankeuslain 2 luvun 5 §:n muuttamisesta

Annettu Helsingissä 12 päivänä helmikuuta 2010

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 23 päivänä syyskuuta 2005 annetun tutkintavankeuslain (768/2005) 2 luvun 5 §
seuraavasti:

2 luku

Saapuminen vankilaan

5 §

*Tutkintavangin lapsen sijoittaminen vanki-
laan*

Tutkintavangin lapsen sijoittamisesta van-

Helsingissä 12 päivänä helmikuuta 2010

kilaan ja hoidon järjestämisestä säädetään
lastensuojelulaissa (417/2007).

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä maaliskuuta 2010.

Tasavallan Presidentti

TARJA HALONEN

Peruspalveluministeri *Paula Risikko*

N:o 91

Tasavallan presidentin asetus

Euroopan yhteisöjen ja niiden jäsenvaltioiden sekä Tadžikistanin tasavallan välisen kumppanuus- ja yhteistyösopimuksen voimaansaattamisesta sekä sopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta annetun lain voimaantulosta

Annettu Helsingissä 12 päivänä helmikuuta 2010

Tasavallan presidentin päätöksen mukaisesti, joka on tehty ulkoasiainministerin esittelystä, säädetään:

1§

Kumppanuuden perustava Euroopan yhteisöjen ja niiden jäsenvaltioiden sekä Tadžikistanin tasavallan välinen Luxemburgissa 11 päivänä lokakuuta 2004 tehty kumppanuus- ja yhteistyösopimus on voimassa 1 päivästä tammikuuta 2010 niin kuin siitä on sovittu.

Eduskunta on hyväksynyt sopimuksen 2 päivänä kesäkuuta 2006 ja tasavallan presidentti 29 päivänä kesäkuuta 2006. Hyväksymiskirja on talletettu Euroopan unionin neuvoston pääsihteerin huostaan 26 päivänä heinäkuuta 2006.

2§

Euroopan yhteisöjen ja niiden jäsenvaltioiden sekä Tadžikistanin välisen kumppanuus- ja yhteistyösopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta annettu laki (597/2006) tulee voimaan 17 päivänä helmikuuta 2010.

3§

Sopimuksen muut kuin lainsäädännön alaan kuuluvat määräykset ovat asetuksena voimassa.

4§

Tämä asetus tulee voimaan 17 päivänä helmikuuta 2010.

Helsingissä 12 päivänä helmikuuta 2010

Tasavallan Presidentti**TARJA HALONEN**

Ulkoasiainministerin sijainen

Pääministeri *Matti Vanhanen*

(Sopimusteksti on julkaistu Suomen säädöskokoelman sopimussarjan n:ossa 15/2010)

N:o 92

Valtiovarainministeriön asetus**verontilityslain 5 §:ssä tarkoitettujen verovuodelta 2010 ennen verotuksen päättymistä maksettujen verojen tilityksissä sovellettavista jako-osuuksista ja työnantajasuoritusten vähimmäismäärästä**

Annettu Helsingissä 10 päivänä helmikuuta 2010

Valtiovarainministeriön päätöksen mukaisesti säädetään 10 päivänä heinäkuuta 1998 annetun verontilityslain (532/1998) 5 §:n, sellaisena kuin se on laissa 607/2009, nojalla:

1 §

Verovuoden 2010 ennakonpidätysten, ennakon täydennysmaksun ja kannossa maksettavan ennakon sekä ennen verotuksen päättymistä suoritetun jäännösveron tilityksissä sovelletaan tämän asetuksen määräyksiä.

2 §

Verovuodelta 2010 suoritettavissa verontilityslain 5 §:n mukaisissa tilityksissä käytetään seuraavia jako-osuuksia:

Valtionveron osuus	27,01 %
Kunnallisveron osuus	61,72 %
Kirkollisveron osuus	3,46 %
Vakuutetun sairausvakuutusmaksu	
— sairaanhoitomaksun osuus	4,82 %
— päivärahamaksun osuus	2,99 %

3 §

Verovuodelta 2010 suoritettavia verontilityslain 5 §:n mukaisia tilityksiä varten kuntien jako-osuudet lasketaan siten, että verovuodelta 2008 toimitetun verotuksen mukainen maksuunpantu kunnallisvero oikaistaan vuoden 2010 tuloveroprosentin mukaiseksi. Näin saatua maksuunpantua kunnallisveroa korjataan kertoimella, joka on kunkin kunnan 1 päivän tammikuuta 2010 ja 1 päivän tammikuuta 2009 asukaslukujen suhde. Kunkin kunnan jako-osuus lasketaan näin arvioidun kunnallisveron osuutena kaikkien kuntien vastaavien verojen summasta.

Seurakuntien jako-osuudet lasketaan siten, että maksuunpannun kirkollisveron osuudesta

erotetaan viimeksi toimitetun verotuksen maksuunpanon suhteessa evankelis-luterilaisten seurakuntien yhteisöosuus, saksalaisen seurakunnan osuus sekä kunkin ortodoksisen seurakunnan osuus. Tämän jälkeen evankelis-luterilaisten seurakuntien osuudet määrätään vastaavalla tavalla kuin kuntien jako-osuudet soveltaen seurakunnan 1 päivän tammikuuta 2010 ja 1 päivän tammikuuta 2009 jäsenmäärän suhdetta ja vuoden 2010 tuloveroprosenttia.

4 §

Sovellettaessa verontilityslain 5 a §:ssä tarkoitettua takuutilitystä käytetään verovuodelta 2010 suoritettavissa verontilityslain 5 §:n mukaisissa tilityksissä seuraavia työnantajasuoritusten vähimmäismääriä:

Ennakonpidätysten vähimmäismäärä

Vuosi	Tilityskuukausi	Euroa
2010	Helmikuu	1 808 218 306
	Maaliskuu	1 904 803 788
	Huhtikuu	2 014 317 364
	Toukokuu	1 946 785 412
	Kesäkuu	1 954 907 546
	Heinäkuu	2 303 915 205
	Elokuu	2 184 702 368
	Syyskuu	1 923 071 617
	Lokakuu	1 926 109 634
	Marraskuu	1 900 237 738
Joulukuu	1 906 507 004	
2011	Tammikuu	1 987 171 268

Työnantajan sosiaaliturvamaksun vähimmäismäärä			Vuosi	Tilityskuukausi	Euroa
2010	Tilityskuukausi	Euroa	2010	Syyskuu	128 994 774
				Lokakuu	125 886 466
2010	Tilityskuukausi	Euroa	2010	Marraskuu	125 886 466
				Joulukuu	124 332 312
				Helmikuu	113 453 235
				Maaliskuu	122 778 158
				Huhtikuu	127 440 620
				Toukokuu	127 440 620
2011	Tilityskuukausi	Euroa	2011	Tammikuu	132 103 082
				5 §	
				Tämä asetus tulee voimaan 17 päivänä helmikuuta 2010.	

Helsingissä 10 päivänä helmikuuta 2010

Valtiovarainministeri *Jyrki Katainen*

Neuvotteleva virkamies Merja Taipalus

SDK/SÄHKÖINEN PAINOS

N:o 93

Liikenne- ja viestintäministeriön asetus**ajokorttiasetuksen soveltamisesta annetun liikenneministeriön päätöksen 3 §:n
4 momentin muuttamisesta**

Annettu Helsingissä 10 päivänä helmikuuta 2010

Liikenne- ja viestintäministeriön päätöksen mukaisesti *muutetaan* ajokorttiasetuksen soveltamisesta 7 päivänä syyskuuta 1990 annetun liikenneministeriön päätöksen (846/1990) 3 §:n 4 momentti, sellaisena kuin se on asetuksessa 559/2008, seuraavasti:

3 §

Ajo-opetuksen antaminen

B-luokan ajo-opetukseen on sisällytettävä opetusta ajoharjoitteluradalla hyväksytyyn opetussuunnitelman mukaan. Jos matka autokoululta tai kuntakeskuksesta lähimmälle hyväksytylle ajoharjoitteluradalle ylittää 120 kilometriä, opetus voidaan korvata hyväksytyyn opetussuunnitelman mukaisella vaihtoehtoisella opetuksella, joka käsittää yhden ajokerran järjestettyjä näyttöjä ja yhden ajokerran maantieajo-opetusta. Näytöissä on havainnollistettava erilaisia jarrutustapoja ja ajoneuvon nopeuden vaikutusta jarrutusmatkaan sekä muita liukkaalla ajamisen erityispiirteitä. Näytöt on mahdollisuuksien mukaan järjes-

tettävä muulta liikenteeltä suljetulla alueella. Ajo-opetuksessa on korostettava ajonopeuden, turvallisuusvälin ja oikean havainnoinnin merkitystä.

Tämä asetus tulee voimaan 1 päivänä maaliskuuta 2010.

Ennen tämän asetuksen voimaan tuloa hyväksytyjä tämän asetuksen voimaan tullessa voimassa olleiden säännösten mukaisia yksinomaan talvikäyttöön hyväksytyjä ratoja saadaan toistaiseksi käyttää tämän asetuksen 3 §:n 4 momentissa tarkoitettussa opetuksessa edellyttäen, että radalla on voimassa oleva lupa.

Helsingissä 10 päivänä helmikuuta 2010

Liikenneministeri *Anu Vehviläinen*Liikenneneuvos *Anneli Tantt*

JULKAISIJA: OIKEUSMINISTERIÖ

N:o 88—93, 2 1/2 arkkia